

สมรรถนะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Competency of Small and Medium Enterprises.

สัมพันธ์ นิตยโชติ

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: samphan.mr@gmail.com

เพ็ญศรี จิรินัง

อาจารย์ลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: pensri.chi@rmutr.ac.th

ชาญ ธาระวาส

อาจารย์ลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: dr.charn94@gmail.com

วิวัฒน์ กรมดิษฐ์

อาจารย์ลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: viwat@amata.com

Samphan Nitchote

Doctor of public administration student, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Pensri Chirinang

Lecturer, Public Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Charn Tharawas

Lecturer, Public Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Viwat Kromadit

Lecturer, Public Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

รับเข้า : 9 เมษายน 2566

แก้ไข : 30 มิถุนายน 2566

ตอบรับ : 1 กรกฎาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถนะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามแนวคิดของ เดวิด ซี. แมคเคลแลนด์ (1973) จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการควรมี 1) สมรรถนะด้านความรู้โดยมีความรู้ในการบริหารจัดการกลยุทธ์ การผลิต และการตลาด 2) สมรรถนะด้านทักษะ โดยมีทักษะด้านเทคนิค มนุษยสัมพันธ์ และการตัดสินใจ 3) สมรรถนะด้านความสามารถ

ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ต้องมีการคิดตัดสินใจที่รวดเร็ว สร้างแรงจูงใจ ฝึกอบรม สร้างเครือข่าย และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร 4) สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ควรสนับสนุนให้มีอัตมโนทัศน์เชิงบวกที่ดี รู้สำนึกในตนเอง และการรู้จักและเข้าใจตนเอง และ 5) สมรรถนะด้านแรงจูงใจ ควรเสริมสร้างและพัฒนาแรงจูงใจและกระตุ้นแรงขับภายใน หากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสมรรถนะครบทั้ง 5 ด้านจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถแก้ไขปัญหาและป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจ สามารถบริหารจัดการให้อยู่รอดท่ามกลางวิกฤตการเปลี่ยนแปลงของโลก และเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความเสี่ยงของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This article aims to present the competency of small and medium enterprises based on David C. McClelland (1973) concepts. The researcher found that entrepreneurs should have 1) competence and knowledge in strategic management, manufacturing, and marketing 2) Technical proficiency in decision-making and interpersonal skills and 3) innate competence for those who want immediacy, motivation, training, networking, and communication. 4) self-opinion competency A positive self-concept should be encouraged, self-conscious and knowing and understanding oneself., and 5) motive competency, Motivation and internal drives should be strengthened and developed. If entrepreneurs of small and medium enterprises have all five competencies, they will be able to solve problems and prevent risks that will occur with the business, survive in the midst of the global climate change crisis, and grow steadily and sustainably.

Keywords: entrepreneur competency, small and medium enterprises, risks of small and medium enterprises

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบเศรษฐกิจ โดยหากประเทศมีผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสินค้า/บริการ/กระบวนการผลิต มีความเข้มแข็ง และมีความคิดในเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม สามารถสร้างคน สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ สร้างทักษะฝีมือ สร้างเงินตราเข้าประเทศ และสามารถสร้างความยั่งยืนให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ (จิรพันธ์ สุกฤณา และวีระพงศ์ มาลัย, 2556) ดังนั้น ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ทั้งในด้านการสร้างรายได้ประชาชาติ การสร้างการจ้างงาน รวมถึงเป็นกลไกสำคัญของกระบวนการผลิต โดยมุ่งพัฒนาเอสเอ็มอี ให้เพิ่มขีดความสามารถและยกระดับในการแข่งขัน โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นธุรกิจหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ซึ่งความสำคัญที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทำให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม พอจะกล่าวได้ดังนี้คือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นแหล่งรองรับการจ้างงานขนาดใหญ่และกระจายอยู่ทั่วประเทศ ทั้งนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ และมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ครอบคลุมกิจการผลิตสินค้า กิจการบริการ กิจการการค้าส่งและการค้าปลีก ซึ่งเป็นตัวช่วยให้โครงสร้างของสังคมและเศรษฐกิจดีขึ้น เนื่องจากเป็นแหล่งการผลิต และแหล่งการสร้างงาน ช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น สำหรับขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดได้จากมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร หรือจำนวนการจ้างงานไม่เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมูลค่าสูงสุดสินทรัพย์ถาวร(ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 200,000,000 บาท และจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 200 คน ปัจจุบันมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประมาณร้อยละ 99 ของธุรกิจทั้งหมด จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน SMEs มีจำนวน 3,176,053 บริษัท และมีบทบาทในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก GDP ในปี 2563 มีมูลค่า 5,376,066 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.2 ของ GDP รวมของประเทศ โดยเป็นการบริการ 44.5% ภาคการผลิต 32% และการค้า 21.6% ซึ่งถือเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจประเทศสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ โดย SMEs มีอยู่สามรูปแบบ คือ ด้านการผลิต ด้านการค้า และการบริการ จึงกล่าวได้ว่า ธุรกิจ SMEs เป็นแหล่งที่สร้างมูลค่าให้กับประเทศและสร้างตลาดแรงงานที่สำคัญของไทย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564: 29)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ เช่นเดียวกันกับประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะการบริหารจัดการภาคส่วนธุรกิจที่ต้องมีการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยการยกระดับเสริมสร้างบริหารจัดการทางด้านทรัพยากรมนุษย์ให้มี

ทักษะ สมรรถนะความรู้ความสามารถก้าวหน้าทันทัดเทียม ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐได้กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินการพัฒนาประเทศและการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเพื่อนำพาประเทศไปสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยการมุ่งหวังให้ผู้ประกอบการภาคส่วนธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนทั้งขนาดกลางและขนาดย่อมขับเคลื่อน สามารถนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาสร้างมูลค่าเพิ่มและบริการให้กับธุรกิจของตนเองได้ สอดคล้องกับการบริหารและพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มีทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้วยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเพื่อมุ่งสู่สังคมที่มีคุณภาพ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจโดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการมุ่งเน้นที่การใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์เพื่อยกระดับกระบวนการการผลิตให้ได้คุณภาพผลิตภัณฑ์ ได้มาตรฐาน ทดแทนการนำเข้า สร้างความมั่นคง ยั่งยืน รวมทั้งการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอัน จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

ผู้ประกอบการ หรือ เจ้าของกิจการ เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในสังคมตลาดการค้าเสรี เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นผู้มองเห็นโอกาสและไขว่คว้าโอกาสนั้น ๆ โดยนำความรู้ ประสบการณ์ ทักษะทั้งทางการเงินและทางสังคมที่ตนมีอยู่มาลงทุนเพื่อสร้างองค์กรธุรกิจขึ้นมา และใช้ทุนเหล่านั้นในการดำเนินกิจกรรมในเชิงธุรกิจ ผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดนวัตกรรม สร้างสิ่งที่มีคุณค่า และเป็นทางเลือกใหม่ ๆ ให้กับสังคม ตลอดจนเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ไม่มีความพร้อมในการแข่งขันหรือไม่มี ความได้เปรียบทางด้านต้นทุน ซึ่งได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยตรง เนื่องมาจากการลดอุปสรรคใน ด้านการค้า และการลงทุนต่าง ๆ ทำให้ผู้ประกอบการจากต่างชาติสามารถเข้าสู่ตลาดได้มากขึ้น และ เพิ่มการแข่งขันในตลาดให้สูงขึ้น

ดังนั้น ในระยะยาวแล้วปัจจัยที่จะตัดสินอนาคตขององค์กร จึงไม่ใช่สินค้าหรือบริการ แต่จะเป็นสมรรถนะขององค์กร ตามความหมายของ McClelland (1973: 68) หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ ซ่อนอยู่ภายในบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่ กำหนดในงานที่รับผิดชอบ สมรรถนะบุคคลมีที่มาจากพื้นฐานความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) วิธีคิด (Self-Concept) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของการ ทำงานของบุคคลนั้น ๆ สมรรถนะจะทำให้บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ที่ ดีของงานตามท้องที่การต้องการ ทำให้เกิดเป็นความสามารถที่เฉพาะขององค์กร ซึ่งเกี่ยวข้องกับ สมรรถนะบุคคลโดยตรง เพราะถ้าบุคลากรในองค์กรมีสมรรถนะที่ดีแล้ว จะทำให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนับเป็นโอกาสสำคัญ สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อมที่จะต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

ในที่ผ่านมาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่ยังขาดสมรรถนะในการประกอบการทั้งทางด้านเทคโนโลยี เครือข่าย การผลิต การจัดการ การตลาดและ การเงิน นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังขาดการพัฒนา การนำเข้าส่งออก การจับคู่ธุรกิจ การผลิตสินค้ายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ได้ ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ราคาพลังงานภายในประเทศที่มีความผันผวน การแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผู้บริโภคมีการลดปริมาณการบริโภค จึงทำให้ต้องลดการจ้างงาน ส่งผลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น สมรรถนะผู้ประกอบการเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ รวมถึงเครือข่ายทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องบริหารจัดการเครือข่ายทางการค้าเหล่านี้ให้ดีมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ทางผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องเอาใจใส่เป็นอย่างมาก มิฉะนั้นจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพองค์การที่มีองค์ประกอบทางด้านความรู้การทำงานและการจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้าที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้ธุรกิจเป็นองค์การที่ดี มีความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้ สมรรถนะ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม เพราะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของบุคคลและองค์กรได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงมีความสนใจในการศึกษาสมรรถนะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการควรมีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านคุณลักษณะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง และแรงจูงใจอย่างไรจึงจะสามารถนำไปสู่การประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน โดยได้นำเอาแนวคิดสมรรถนะของผู้ประกอบการ และแนวคิดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาอธิบายเพื่อให้เห็นภาพของการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการ อันจะส่งผลนำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจ

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะและสมรรถนะผู้ประกอบการ

สมรรถนะของบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถภายในองค์กรและก่อให้เกิดการแข่งขันให้มีการพัฒนา โดยที่สมรรถนะจะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งยังสามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องหันมาทบทวนพิจารณาสมรรถนะขององค์กรเพื่อให้องค์กรสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงจากภายนอกได้ ถ้าหากองค์กรใดต้องการที่จะสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน สร้างขีดความสามารถที่จะต้านทานต่อกระแสการ

เปลี่ยนแปลงนั้นได้จำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรเสียก่อน ซึ่งบุคลากรในองค์กรถือเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมผลักดันให้องค์กรสามารถประสบความสำเร็จได้ โดยมีนักวิชาการและผู้รู้ได้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถนะไว้ดังนี้

David C. McClelland (1973: 68) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Harvard และที่ปรึกษาองค์กรธุรกิจ ได้กล่าวถึงสมรรถนะว่า สมรรถนะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคลในองค์กรกับระดับความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และความสามารถ (capability) โดยกล่าวว่า การวัดความสามารถทางเขาวนปัญญา และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถหรือ สมรรถนะของบุคคลได้ เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมา นอกจากนี้ David C. McClelland ยังได้ทำการศึกษาวิจัยสาเหตุที่ทำให้บุคลากรที่ทำงานในตำแหน่งเดียวกันมีผลงานที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่าสมรรถนะ และได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง “Testing for Competence Rather Than Intelligence” ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดของแนวคิดเรื่องสมรรถนะที่สามารถอธิบายบุคลิกลักษณะของบุคคลว่าเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็ง ส่วนคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการจะต้องอาศัยคุณสมบัติของความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ รวมทั้งการมีความมั่นใจในตนเอง กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคเฉพาะหน้า มีแนวคิดในการประกอบธุรกิจอย่างชัดเจน มีกลยุทธ์และวิธีการการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ มีแผนงานที่เป็นระบบ มีความสามารถในการบริหารการเงิน มีความสามารถทางการตลาดมองเห็นสภาพของการแข่งขันในอนาคต มีแหล่งสนับสนุนที่ดี มีทักษะในการประสานงาน มีภาวะผู้นำ และมีการจัดองค์กรที่เหมาะสม

Boyatzis, R. E (2008: 58) ได้กล่าวถึงสมรรถนะว่า สมรรถนะ ประกอบด้วย การมีความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อหน้าที่รับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 9) ได้สรุปความหมายของสมรรถนะไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในระดับที่สามารถปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ/ คุณลักษณะที่ตนมีอยู่ ทั้งนี้สมรรถนะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงาน ได้จนประสบความสำเร็จในการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามกฎเกณฑ์ข้อกำหนดขององค์กรผ่านระบบและโครงสร้าง สร้างความเชื่อมโยงจนสามารถนำองค์กรไปสู่การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง และสมรรถนะด้านแรงจูงใจ ซึ่งเป็นตามแนวคิดของ David C. McClelland (1973: 68)

สมรรถนะผู้ประกอบการ เป็นความสามารถของผู้นำองค์กรในการสื่อสารวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ขององค์กรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสม ประสานงานกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายพันธมิตร ส่งเสริม องค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าให้องค์กร และสามารถช่วยให้ SMEs เพิ่มส่วนแบ่งการตลาด (Zahoor et al., 2021: 442) สมรรถนะของผู้ประกอบการเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถภายในองค์กรก่อให้เกิดการแข่งขันให้มีการพัฒนาซึ่งสมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคล เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Esubalew & Raghurama, 2020: 2-3) องค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการ คือ สมรรถนะภายในจิตใจ และสมรรถนะภายนอก คือ ความสามารถในการปฏิบัติการที่เป็นเลิศ ซึ่งเป็นกลไกต่อความสำเร็จขององค์กร (ธีรพงษ์ บุญรักษา, นันทิยา ดวงกุ่มเมศ และ กรณัญญ์ เตชะวงศ์เสถียร, 2563: 145)

Ahmad et al (2010: 182) ได้กล่าวถึงปัจจัยด้านสมรรถนะผู้ประกอบการนั้นมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจ และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมรรถนะผู้ประกอบการ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านแนวความคิด ด้านโอกาส ด้านความสัมพันธ์ ด้านการจัดการ ด้านส่วนบุคคล ด้านความมุ่งมั่น ด้านจริยธรรม และด้านครอบครัวนิยม

สรุปได้ว่า สมรรถนะผู้ประกอบการ หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่ถูกซ่อนอยู่ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ การอยู่รอดและการเจริญเติบโตของธุรกิจ นอกจากนี้สมรรถนะผู้ประกอบการเป็นความสามารถของผู้นำในการสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ ให้องค์กรเพื่อให้เกิดการพัฒนา สร้างโอกาสการตลาด และเพิ่มขีดความสามารถทางแข่งขัน ความสำเร็จตามเป้าหมายองค์กรได้ นอกจากนี้จะต้องพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ากับยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาด้านเทคโนโลยี พัฒนาสมรรถนะทางด้านธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการรู้คิดในบทบาทเชิงธุรกิจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสมรรถนะผู้ประกอบการ

อัจฉรา อัญญาลคุปต์ (2560: 103-104) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน พบว่าสมรรถนะหลักของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านความรู้ ด้านแรงงานและการผลิต ด้านความมุ่งมั่น ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการจัดการทางอารมณ์ และด้านภาษา ผลดังกล่าวสมรรถนะหลักเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ ทักษะ ความเชื่อ แรงจูงใจ และอุปนิสัยของบุคลากรในองค์กรโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนในองค์กรบรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบสมรรถนะ

McClelland (1973: 68) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะว่าประกอบด้วย 1) ความรู้ หมายถึง ข้อมูลและความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ 2) ทักษะ ซึ่งทักษะที่เกิดขึ้นได้นั้นพื้นฐานต้องมาจาก ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน 3) อัตมโนทัศน์หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน 4) อุปนิสัย เช่น เป็นคนที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ และมีลักษณะของความเป็นผู้นำ และ 5) แรงจูงใจ เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกพงษ์ หริ่มเจริญ (2565: 33) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของผู้ประกอบการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูป การเกษตรของไทย พบว่า สมรรถนะของผู้ประกอบการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของไทย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านทักษะ (Skill) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 3) ด้านเจตคติ การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Attitude) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย และสอดคล้องกับ พนิดา วัชรระรังษี (2560: 116) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะและคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต มหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร พบว่า สมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ อุตมโนทัศน์ แรงจูงใจ อุปนิสัย

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะประกอบธุรกิจขายสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือ

ให้บริการ โดยประเทศไทยใช้การกำหนดลักษณะตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ โดยลักษณะ SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และตามประมวลรัษฎากร ถูกกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

ลักษณะวิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน (คน)		จำนวนสินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31-60
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

(กรมสรรพากร, <https://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>, 27 กันยายน 2563)

ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

ในการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ สิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการต้องการคือ ความสำเร็จในการทำธุรกิจ ซึ่งวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันมากในการวัดความสำเร็จคือการดูจากการเติบโตของธุรกิจหรือผลกำไรของธุรกิจ ในบางธุรกิจอาจใช้วิธีการกำหนดเป้าหมายและวัดการประสบความสำเร็จ โดยการเทียบผลงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

คุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) ความกล้าเสี่ยง 2) ต้องการมุ่งความสำเร็จ 3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) รู้จักผูกพันต่อเป้าหมาย 5) ความสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น 6) ยืนหยัดต่อสู้ทำงานหนัก 7) เอาประสบการณ์ในอดีตมาเป็นบทเรียน 8) มีความสามารถในการบริหารงานและมีความเป็นผู้นำที่ดี 9) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 10) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 11) มีความรับผิดชอบ 12) มีความกระตือรือร้น และไม่หยุดนิ่ง 13) ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม 14) กล้าตัดสินใจและมีความมานะพยายาม 15) อย่าตั้งความหวังไว้กับผู้อื่น 16) มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก 17) สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม 18) รู้จักประมาณตนเอง 19) ต้องมีความร่วมมือและแข่งขัน 20) ประหยัดเพื่ออนาคต และ 21) มีความซื่อสัตย์ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2558, <https://www.ryt9.com/s/ryt9/112106>) ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา อัญญาลคุปต์ (2560: 103) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน พบว่า ความคิดเห็นความสำเร็จของผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ที่ควรมีนั่นแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านความมุ่งมั่น 2. ด้านภูมิปัญญา 3. ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. ด้านความฉลาดรู้ทางอารมณ์ 6. ด้านทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจ และ 7. ด้านการบริหารเวลา

ปัญหาและความเสี่ยงของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การดำเนินการธุรกิจทุกประเภทย่อมเกิดปัญหาและอุปสรรค ที่อาจขัดขวางความก้าวหน้าของธุรกิจตลอดทั้งบั้นตอนกำลังใจของผู้ประกอบการ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากทุกทางทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และข้อจำกัดด้านศักยภาพของธุรกิจ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2558, http://www.sara-dd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=199:main-problems-for-smes&catid=25:the-project&Itemid=72) พบว่าปัญหาโดยรวมของ SMEs ที่ประสบปัญหาที่ผ่านมาสรุปได้คือ 1. ปัญหาด้านการตลาด 2. ปัญหาขาดแคลนเงินทุน 3. ปัญหาด้านแรงงาน 4. ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต 5. ข้อจำกัดด้านการจัดการ 6. ปัญหาการเข้าถึงการส่งเสริมของรัฐ 7. ปัญหาข้อจำกัดด้านการให้บริการ และ 8. ปัญหาข้อจำกัดในการรับรู้ข่าวสาร

ข้อมูล และสอดคล้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาหลายประการดังนี้ (บริษัท ประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม, 2564, https://www.tcg.or.th/news_inside.php?news_id=37)

1. การขาดซึ่งจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ
2. การจัดการและการบริหารไม่มีประสิทธิภาพ
3. การขาดบุคลากร หรือ ผู้เชี่ยวชาญธุรกิจ SMEs
4. การขาดแรงงานที่มีฝีมือ
5. ต้นทุนการผลิตสูงการจัดการไม่ดี
6. การแข่งขันสูงสภาพการแข่งขันและแข่งขันในปัจจุบัน
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่ำ
8. ปัญหาด้านการส่งเสริมและการให้บริการของทางภาครัฐ

วัฒนา มณฑา (2562: 5) ได้ทำการวิจัยแล้วพบว่า ผู้ประกอบการของธุรกิจ MSME มีความคิดเห็นว่าการจัดการความเสี่ยงมีผลในเชิงบวกต่อธุรกิจ MSME 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุปัจจัยเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับ อุมาวดี เดชธำรงค์ และคณะ (2562: 77) ได้ทำการวิจัยแล้วพบว่า การบริหารความเสี่ยง ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมควบคุม และการติดตามประเมินผล มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สอดคล้องกับ ญาณิศา เผื่อนพะพะ (2562: 191) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การที่ผู้ประกอบการต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง มีแผนการจัดการความเสี่ยงแบบเป็นองค์รวม และ มีความเข้าใจในการบริหารต้นทุนของกิจการ สอดคล้องกับ สมยศ อวเกียรติ และ สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง (2560: 48) ได้สรุปไว้ว่า ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเสี่ยงในด้านลูกค้า ด้านการเงิน และด้านการเรียนรู้ พัฒนาเหมือนกับธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อผลดำเนินงานของธุรกิจ โดยสามารถบริหารความเสี่ยง 4 ด้าน คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และการติดตามประเมินผล ซึ่งหากสามารถบริหารความเสี่ยงได้ครบทั้ง 4 ด้านได้ชัดเจนจะทำให้ผลการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดีขึ้นด้วย และสอดคล้องกับ ญัฐธิดา ไหมมาลา (2564: 230) ที่กล่าวว่า ด้านการประเมินความเสี่ยง ในการระบุความเสี่ยงนั้น จะต้องระบุให้ถูกต้องเสียก่อนเพราะหากระบุผิดพลาดแทนที่จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้แก่การจัดการความเสี่ยงอาจจะเป็นอุปสรรคกีดขวางต่อการจัดการความเสี่ยงได้

สรุปผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันประสบปัญหาด้านการจัดการภายในที่ยังไม่ดีพอ การมีต้นทุนการผลิตที่สูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ต่ำ มีการแข่งขันทางด้านธุรกิจที่สูง ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และขาดการส่งเสริมและให้บริการของทางภาครัฐ ทำให้มีความเสี่ยงทางด้านต้นทุน ที่มาจากปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน เนื่องจากขาด

แคลนแรงงานทักษะขั้นสูง ผลผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำโดยเฉพาะทักษะด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และใช้ภาษาต่างประเทศ และทักษะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของวิสาหกิจ และปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่ไม่มีอิสระในการทำงานของทีมงานเนื่องจากการควบคุมของผู้บริหาร และขาดทรัพยากรและเงินลงทุนในการวิจัยและพัฒนา ความเสี่ยงด้านลูกค้าที่มีอำนาจต่อรองมากกว่าสามารถเปลี่ยนแปลงไปซื้อสินค้าจากผู้ผลิตรายอื่นได้ และด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นกลไกขับเคลื่อนธุรกิจในปัจจุบัน โดยผู้ประกอบการจะต้องพัฒนาสมรรถนะตนเองเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแก่ธุรกิจ

ผลการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของ McClelland (1973: 68) ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ สมรรถนะด้านความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง และสมรรถนะด้านแรงจูงใจรวมถึงปัญหาและความเสี่ยงของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีสมรรถนะดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้ ควรประกอบด้วย

1) ความรู้ความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ ที่มาจากการบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดวางแผนงานโครงสร้างภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ประสพความสำเร็จทั้งในด้านการบริหารจัดการองค์กร ทำให้สามารถแก้ปัญหาการบริหารจัดการที่ยังไม่ดีพอ รวมถึงการแข่งขันที่สูงได้ ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากลูกค้าที่มีอำนาจต่อรองมากกว่าได้

2) ความรู้ในการบริหารจัดการด้านการผลิตโดยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาปรับประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต การผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งเป็นความรู้จากประสบการณ์ ผสมผสานกับความรู้จากการทดลองปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิตที่สูง และแก้ไขการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่ำ รวมถึงช่วยลดความเสี่ยงด้านต้นทุนที่มาจากขาดแรงงานที่มีทักษะด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

3) ความรู้ในการบริหารจัดการทางด้านการตลาดโดยการส่งเสริมการขายเพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้บริโภค รวมทั้งหาช่องทางในการติดต่อค้าขายทั้งลูกค้าภายในประเทศและต่างประเทศ มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับธุรกิจร่วมกับเครือข่ายเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ภายใต้นวัตกรรม เทคโนโลยี สามารถปรับประยุกต์การบริหารจัดการให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ซึ่งเป็นความรู้ที่มาจากการสังเกตสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และคู่แข่งในท้องตลาด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาด้านการแข่งขันที่สูง และลดความเสี่ยงจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2. สมรรถนะด้านทักษะ ควรประกอบด้วย

1) ทักษะด้านเทคนิค เกิดจากการฝึกอบรมทักษะความรู้ให้ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และการผลิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่ำ

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนความรู้ แสดงความคิดเห็น วิสัยทัศน์ของการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการจัดการได้ เนื่องจากได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานจริง

3) ทักษะด้านแก้ปัญหาและตัดสินใจ โดยการส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานโดยการศึกษา อบรม ดูงานทั้งในและต่างประเทศ หรือการเข้าร่วมแข่งขันทักษะ ความรู้ความสามารถด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาต่อยอดเป็นทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งช่วยแก้ไขปัญหาด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่ำ การส่งเสริมและการให้บริการของทางภาครัฐ เนื่องจากจะสามารถเข้าถึงการฝึกอบรมและประชาสัมพันธ์ของรัฐได้อย่างต่อเนื่อง และทันต่อสถานการณ์ ช่วยลดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี เนื่องจากได้เรียนรู้และมีทักษะรองรับแล้ว

3. สมรรถนะด้านความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล ควรประกอบด้วย

1) มีการคิดตัดสินใจที่รวดเร็ว
2) สร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3) มีกระบวนการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในงาน และการมอบอำนาจในการตัดสินใจ

4) มีการประสานเชื่อมโยงเครือข่าย

5) มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

4. สมรรถนะด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง หรืออัตมโนทัศน์ ควรประกอบด้วย

1) ควรสนับสนุนให้มีอัตมโนทัศน์เชิงบวกที่ดีควรส่งเสริมให้มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ ให้รับรู้ในความสามารถของตน ภูมิใจในตนเอง มีทัศนคติที่ดีในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ได้รับการยอมรับจากสังคม และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้ อัตมโนทัศน์มีทั้งร่างกายและจิตใจ ทางด้านจิตใจมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ ความสามารถปรับตัว และความมั่นใจในตนเอง ในทางตรงข้ามอัตมโนทัศน์เชิงลบส่งผลต่อความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง อาจเป็นด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งล้วนส่งผลเสียต่อการทำงานทั้งสิ้น

2) รู้สำนึกในตนเอง หัวใจสำคัญของการตระหนักรู้ตนเอง คือ การรับรู้ตามความเป็นจริง ตรงไปตรงมา เชื่อสัตย์กับความรู้สึก และความต้องการของตนเอง ยอมรับในจุดแข็งและจุดอ่อน จะทำให้ชีวิตการทำงานที่ดี

3) การรู้จักและเข้าใจตนเอง เมื่อเรารู้จักและเข้าใจตนเองแล้วย่อมทำให้ผู้ประกอบการพร้อมที่จะเรียนรู้ที่จะรู้จักและเข้าใจยอมรับผู้อื่นได้นำไปสู่การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. สมรรถนะด้านแรงจูงใจ ควรประกอบด้วย

1) ควรเสริมสร้างและพัฒนาแรงจูงใจในด้านสภาวะการทำงาน ด้านการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพิจารณาค่าตอบแทน และการยอมรับนับถือ ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้บุคลากรมีความสามัคคี ให้มีความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรได้รับความไว้วางใจจากผู้ประกอบการและเพื่อนร่วมงานในการทำงาน

2) ควรมีบทบาทในการเสริมสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นแรงขับภายในที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาโดยเฉพาะด้านความต้องการความก้าวหน้าในงานอาชีพ ด้านความต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีในหน่วยงาน และความต้องการได้รับมอบหมายงานที่ท้าทายหรือความรับผิดชอบที่สูงขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น

สรุป

แนวคิดสมรรถนะผู้ประกอบการที่เด่นชัดด้วยธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำพาธุรกิจไปสู่การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ต้องมีสมรรถนะด้านความรู้บริหารจัดการกลยุทธ์ การผลิต และการตลาด สมรรถนะด้านทักษะด้านเทคนิค มนุษย์สัมพันธ์ และการตัดสินใจ รวมถึงสมรรถนะด้านความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล ต้องมีการคิดตัดสินใจที่รวดเร็ว สร้างแรงจูงใจ ฝึกอบรม สร้างเครือข่าย และความสามารถในการติดต่อสื่อสารทำให้เกิดกระบวนการผลิตแบบทันเวลาพอดี ลดการสูญเสียเปล่า เพิ่มความสามารถในการผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ เพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ หุ่นยนต์อัตโนมัติ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ลดการนำเข้า ทำให้ได้ต้นทุนต่อหน่วยต่ำลง และสินค้ามีคุณภาพมาตรฐาน เกิดทักษะองค์กรทั้งห่วงโซ่อุปทาน อันจะส่งผลทำให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการธุรกิจให้อยู่รอดท่ามกลางวิกฤตการเปลี่ยนแปลงของโลกและสามารถนำพาธุรกิจไปสู่ความสำเร็จ เจริญเติบโตมีความมั่นคงและยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2558). *คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ*.

สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.ryt9.com/s/ryt9/112106>

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2558). ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Main problems for SMEs). สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2566, จาก http://www.sara-dd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=199:main-problems-for-smes&catid=25:the-project&Itemid=72
- กรมสรรพากร. (2563). ลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2563, จาก <https://www.rd.go.th/publish/38056.0.html>
- จิรพันธ์ สุกญา, & วีระพงษ์ มาลัย. (2556). วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ. *Executive Journal*, 33, 219–223.
- ญาณิศา เฟื่อนพะพะ. (2562). การจัดการความเสี่ยงในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 21(1), 191–200.
- ณัฐรดา ไหมมาลา. (2564). การระบุนความเสี่ยง: ปัญหาและการตีความ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 12(1), 230–246.
- ธีรพงษ์ บุญรักษา, นันทิยา ดวงภูมิเมศ, และกรรณณัน เตชะวงศ์เสถียร. (2563). สมรรถนะผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์*, 16(1), 143–158.
- บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม. (2564). สถิติจำนวน SMEs ในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2564, จาก https://www.tcg.or.th/news_inside.php?news_id=37
- พนิดา วัชรรังษี. (2560). สมรรถนะและคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต มหาวิทยาลัยในเครือข่ายเบญจมิตร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 3(2), 116–126.
- วัฒนา มณฑา. (2562). ความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจ MSME ในจังหวัดนนทบุรี (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมยศ อวเกียรติ, & สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง. (2560). การบริหารความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 11(4), 48–62.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *เข้าใจสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับประชาชน และเข้าใจหลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างง่าย ๆ ฉบับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2564). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2563. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2564, จาก <https://sme.go.th>

- อัจฉรา อัญญาลคบุต์. (2560). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อุมาวดี เดชธำรงค์, นาริรัตน์ ภักดีศิริวงษ์, & วิระพงษ์ จันทน์สนาม. (2562). อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 39(1), 77–95.
- เอกพงษ์ หริ่มเจริญ. (2565). สมรรถนะของผู้ประกอบการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรของไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 8(1), 33–49.
- Ahmad, N. H., Ramayah, T., Wilson, C., & Kummerow, L. (2010). Is entrepreneurial competency and business success relationship contingent upon business environment? *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 16(3), 182–203.
- Boyatzis, R. E. (2008). Competencies in the 21st century. *Journal of Management Development*, 27(1), 5–12.
- Esubalew, A. A., & Raghurama, A. (2020). The mediating effect of entrepreneurs' competency on the relationship between bank finance and performance of micro, small, and medium enterprises (MSMEs). *European Research on Management and Business Economics*, 26(2), 1–9.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for “intelligence”. *American Psychologist*, 28(1), 1–14.
- McClelland, D. C. (1999). Identifying competencies with behavioral-event interviews. *Psychological Science*, 9(5), 331–339.
- Zahoor, N., Pepple, D. G., & Choudrie, J. (2021). Entrepreneurial competencies and alliance success: The role of external knowledge absorption and mutual trust. *Journal of Business Research*, 136(5), 440–450.